

समृद्ध समाज

SAMRIDDHA SAMAJ NATIONAL DAILY राष्ट्रिय दैनिक

वर्ष: १५ अङ्क: १५२ २०८१ वैशाख ११ गते मंगलबार 23 April 2024, Tuesday - पृष्ठ 8 मूल्य रु. ५/-

"सबै बालबालिकाको विद्यालयमा सहभागिता,
गुणस्तरीय शिक्षा प्राप्तको सुनिश्चितता"

विद्यार्थी भर्ना अभियान-२०८१

विद्यालय जाने उमेरका सबै बालबालिकालाई विद्यालयमा
पुऱ्याउँ । विद्यार्थी भर्नासँगै गुणस्तरीय शिक्षाको सुनिश्चिततामा
सरकार गम्भीर ध्यानाकर्षण होस् ।

सुरेश श्रेष्ठ, सम्पादक
समृद्ध समाज राष्ट्रिय दैनिक
हेटौडा-८, मकवानपुर

आँचलले ९ जना स्रष्टालाई सम्मान गर्ने

सम्मान तथा पुरस्कार बारे जानकारी दिनुहुँदै आँचल साहित्य कला पुञ्जकी अध्यक्ष
भावना सापकोटा ।

समाज संवाददाता

हेटौडा: आँचल साहित्य कला पुञ्ज मकवानपुरले ९ जना स्रष्टालाई सम्मान गर्ने भएको छ। आँचलले स्थापना गरेको पुरस्कारमध्ये २०८० सालमा छनोट समिति गठन गरेर समितिले छनोट गरेका ९ जना स्रष्टालाई सम्मान गर्न लागेको हो। सोमबार हेटौडा-४ स्थित सिस्नुपानी नेपाल र साहित्य संगम मकवानपुरको संयुक्त सभाहलमा पत्रकार सम्मेलनको आयोजना गर्दै आगामी शनिवार हुने वृहत् साहित्यिक तथा सांस्कृतिक कार्यक्रममा ९ वटा विधामा स्रष्टालाई सम्मान गर्न लागेको संस्थाकी अध्यक्ष भावना सापकोटाले जानकारी दिनुभएको छ। बालकुमारी जगन्नाथ भेटवाल स्मृति साहित्य सम्मान २०८० वाट रौतहट जिल्लाकी रेणुका जीसीलाई सम्मान गर्न लागेको अध्यक्ष सापकोटाले बताउनुभयो। हरिवंश भेटवाल र विजुला भेटवालले स्थापना गर्नुभएको उक्त सम्मानको राशि १० हजार रुपैयाँ रहेको छ।

प्रतिभा धिताल छन्द सम्मान २०८०

वाट नुवाकोट जिल्लाकी सुमित्रा सुमीलाई सम्मान गरिने भएको छ। मुना अर्यालले स्थापना गर्नुभएको छन्द सम्मानबाट नुवाकोटकी सुमीलाई १० हजार रुपैयाँ नगद राशि र सम्मानपत्र प्रदान गरिनेछ। ईश्वर लम्साल स्मृति पत्रकारिता पुरस्कारबाट सञ्चारकर्मी सरिता दहाललाई सम्मान गरिने भएको छ। अप्सरा तिमल्सिना लम्साल र प्रकाश लम्सालले स्थापना गर्नुभएको ईश्वर लम्साल स्मृति सम्मानको राशि ७ हजार ५ सय रुपैयाँ रहेको छ। यस्तै, टीकादत्त मायादेवी कुलकुमारी साहित्य सम्मान २०८० वाट काठमाडौं महानगरपालिकाकी प्रभा बराललाई सम्मान गरिने भएको छ। रुकु कार्कीले स्थापना गर्नुभएको कुलकुमारी सम्मान २०८० वाट बराललाई ११ हजार १ सय ११ रुपैयाँ नगद राशि र सम्मानपत्र प्रदान गरिने जनाइएको छ। अप्सरा तिमल्सिना स्मृति साहित्य सम्मान २०८० वाट

काठमाडौं महानगरपालिकाका नेत्र एटमलाई सम्मान गरिने भएको छ। गंगाधर तिमल्सिना र यशोधरा तिमल्सिनाले स्थापना गर्नुभएको अप्सरा स्मृति सम्मानको राशि १५ हजार एक रुपैयाँ रहेको छ।

मंगलादेवी श्रेष्ठ स्मृति बाल प्रतिभा साहित्य सम्मान २०८० वाट मकवानपुरकी प्रसिद्धि लामिछानेलाई सम्मान गरिने भएको छ। देवप्रसाद श्रेष्ठले स्थापना गर्नुभएको मंगलादेवी साहित्य सम्मानबाट लामिछानेलाई ३ हजार ५ सय रुपैयाँ नगद राशि र सम्मानपत्रसहित सम्मान गरिने जनाइएको छ। यस्तै, मुक्तितारा नवप्रतिभा सम्मानबाट स्वस्तिका वानियाँलाई सम्मान गरिनेछ। मुक्तिगोविन्द वैद्य र तारादेवी वैद्यले स्थापना गर्नुभएको सम्मानबाट वानियाँलाई ५ हजार रुपैयाँ नगद राशि र सम्मानपत्र प्रदान गरिनेछ।

सुन्तलीमाया श्रेष्ठ युवा प्रतिभा सम्मान २०८० वाट मकवानपुरका साहित्यकार दीपक गौतमलाई सम्मान गरिनेछ। चन्द्रकिरण श्रेष्ठ र मेनुका श्रेष्ठले स्थापना गर्नुभएको सुन्तलीमाया स्मृति सम्मानबाट साहित्यकार गौतमलाई १० हजार रुपैयाँ नगद राशि र सम्मानपत्र प्रदान गरिनेछ। यस्तै, आँचल साहित्य कला पुञ्जले स्थापना गरेको आँचल साहित्य सम्मान २०८० वाट हरिवंश भेटवाललाई सम्मान गरिनेछ। हेटौडा उपमहानगर पालिकाको आर्थिक सहयोगमा हुने लागेको कार्यक्रममा स्रष्टा सम्मानसँगै बहस, एकल गायन प्रतियोगिता र रचन वाचन पनि हुने जनाइएको छ।

अनेरास्ववियुले माग्यो विद्यालयले लिने शुल्कको विवरण

हेटौडा उपमहानगरपालिकाको शिक्षा महाशाखाका प्रमुख सीताराम कोइरालालाई पत्र
बुझाउँदै अनेरास्ववियु मकवानपुरका अध्यक्ष अमृत बतौरा ।

समाज संवाददाता

हेटौडा: अखिल नेपाल राष्ट्रिय स्वतन्त्र विद्यार्थी युनियन (अनेरास्ववियु) मकवानपुर जिल्ला कमिटीले जिल्लाभित्रका निजी तथा सरकारी विद्यालयले लिने शुल्कको विवरण माग गरेको छ। सोमबार शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई मकवानपुर र हेटौडा उपमहानगर पालिकाको शिक्षा विकास महाशाखालाई पत्र बुझाउँदै संगठनले जिल्लाभित्रका विद्यालयले लिने शुल्कको विवरण उपलब्ध गराउन माग गरेको हो।

अनेरास्ववियु मकवानपुरका अध्यक्ष

अमृत बतौरा र सचिव रामचन्द्र भोलनसहितको टोलीले समन्वय इकाईका प्रमुख दीनानाथ गौतम र हेटौडा उपमहानगरपालिकाको शिक्षा विकास महाशाखाका प्रमुख सीताराम कोइराला समक्ष पत्र बुझाउँदै उक्त विवरण उपलब्ध गराउन माग गरेको हो। विद्यालयले लिने भर्ना, मासिक शुल्क तथा अन्य शुल्कसमेतको विवरण छिटो उपलब्ध गराउन माग गरेकोमा केही दिनभित्र आफुहरूलाई उक्त विवरण प्राप्त हुने

आश्वासन दिएको सचिव भोलनले बताउनुभयो।

उहाँले एक-दुईभित्र उक्त विवरण उपलब्ध नभए फेरी संगठनले कदम चाल्ने बताउनुभयो। पछिल्लो समय जिल्लाभित्रका केही विद्यालयमा विद्यार्थीहरूलाई विभिन्न शिर्षकमा रकम असुली गर्ने र विद्यालयहरूले फरक-फरक शुल्क गरेको गुनासो आइसकेपछि संगठनको ध्यानाकर्षण भएको भन्दै उक्त वितरण उपलब्ध गराउन माग गरिएको सचिव भोलनले बताउनुभयो। उहाँले उक्त विवरण प्राप्त भएपछि आफुहरू सम्बन्धित निकायमा उपस्थित हुने बताउनुभयो।

यता उपमहानगरपालिकाले निजी विद्यालयले लिने शुल्कबारे निर्णय गर्न सकेको छैन। विद्यालयको वर्गीकरण गरेर शुल्क निर्धारण गर्नुपर्नेमा उपमहानगरले विद्यालय वर्गीकरणको प्रक्रिया ढिलो गरी सुरु गरेको छ। विद्यालय वर्गीकरणको प्रक्रिया चलि रहेकोले उपमहानगरपालिकाले अधिल्लो शैक्षिकसत्रकै शुल्क लिन भनेको छ। सामुदायिक विद्यालयमा पनि निशुल्क शिक्षा भनिए पनि विद्यालय सहयोग शुल्क, अंग्रेजी माध्यममा पठनपाठन भएको भन्दै शुल्क लिने गरेको भनी आलोचना हुँदै आएको छ।

निःशुल्क शिक्षा उपलब्ध गराउन माग

समाज संवाददाता

हेटौडा: नेकपा एमालेको भातृ संगठन नेपाल उत्पीडित जातीय मुक्ति समाजले निःशुल्क शिक्षा उपलब्ध गराउन माग गर्दै बकैया गाउँपालिकामा ज्ञापनपत्र बुझाएको छ। सोमबार बकैया गाउँपालिकाका अध्यक्ष, उपाध्यक्ष, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र शिक्षा शाखा प्रमुखलाई नेपाल उत्पीडित मुक्ति समाज

मकवानपुरका उपाध्यक्ष पदम विकको नेतृत्वमा जिल्ला कमिटी र गाउँपालिका कमिटीले संयुक्तरूपमा ज्ञापनपत्र बुझाएको हो।

नेपालको संविधान २०७२ को धारा ४० को उपधारा २ बमोजिम दलितका लागि निःशुल्क शिक्षा दिने व्यवस्था भएको तर कार्यान्वयन नभएको भन्दै गाउँपालिकाले कार्यान्वयन गर्न माग

गरिएको हो। संगठनको केन्द्रीय निर्देशनअनुसार बकैया गाउँपालिकाबाट ज्ञापनपत्र बुझाउन थालिएको र अन्य पालिकामा पनि निःशुल्क शिक्षाको माग गर्दै ज्ञापनपत्र बुझाउने उपाध्यक्ष विकले जानकारी दिनुभयो। ज्ञापनपत्र बुझाएपश्चात् गाउँपालिकाका अध्यक्ष, उपाध्यक्षबाट सकारात्मक प्रतिक्रिया आएको विकको भनाइ छ।

बागमतीले शिक्षक बैंक स्थापना गर्ने

समाज संवाददाता

हेटौडा: पूर्वी मकवानपुरको बागमती गाउँपालिकाले शिक्षक बैंक स्थापना गर्ने भएको छ। पालिकाले सोमबार एक सूचना जारी गर्दै शिक्षक बैंक स्थापना गर्ने जनाएको हो। पालिका शिक्षा समितिको गत चैत्र १७ गतेको निर्णयअनुसार 'शिक्षक बैंक व्यवस्थापन कार्यविधि, २०८०' बमोजिम शिक्षक बैंक स्थापना गर्ने निर्णय गरेको थियो। शिक्षक बैंक अन्तर्गत शिक्षक प्रतीक्षा सूची रहने जनाएको छ। पालिकाअन्तर्गत रहेका सामुदायिक विद्यालयमा कार्यरत शिक्षक लामो समय विदामा बस्दा विदा अवधिभर उक्त प्रतीक्षा सूचीमा सूचीकृत शिक्षकलाई खटाइने जनाइएको छ।

'सामुदायिक विद्यालयका शिक्षकहरूले

शिक्षा ऐन तथा नियमावली बमोजिम पाउने विविध प्रकारका विदाहरू कुनै न कुनै बेला उपयोग गर्न पाउनेछन्', गाउँपालिकाको सामाजिक विकास शाखाको संयोजक कमान सिं पाख्रिनले भन्नुभयो- 'कतिपय विद्यालयमा रिक्त अस्थायी दरबन्दी रहेको अवस्था पनि छ। यस्तो अवस्थामा शिक्षक बैंकले दैनिक शिक्षण सिकाई क्रियाकलापलाई निरन्तरता दिने र नवशिक्षकलाई थप शिक्षणको तयारीसँगै आर्थिकरूपमा पनि टेवा पुग्ने उहाँले बताउनुभयो।

सूचनामा बालविकास केन्द्र सहजकर्ता, प्रावि, निमावि र मावि तहका लागि दरखास्त आह्वान गरिएको उल्लेख छ। बालविकास र गाउँपालिका अनुदानका लागि स्थायी

अध्यापन अनुमतिपत्र अनिवार्य गरिएको शिक्षा शाखा प्रमुख प्रमोद राईले जानकारी दिनुभयो। अस्थायी र करारको लागि भने ऐन तथा नियमानुसार सिफारिस हुने उहाँले बताउनुभयो। निमावि र मावि तहको लागि विषयगत शिक्षक माग गरिएको छ। जसमा अंग्रेजी, गणित, विज्ञान र कम्प्युटर का लागि विषयगतरूपमा दरखास्त दिन सकिने सूचनामा उल्लेख गरिएको छ। शिक्षक बैंकअन्तर्गत रहने शिक्षक प्रतीक्षा सूचीमा सूचीकृत हुन इच्छुक र योग्यता पुगेका व्यक्तिहरूले गाउँपालिकामा सम्पर्क गर्न भनिएको छ। बागमती गाउँपालिकामा ५० वटा सामुदायिक विद्यालयहरू छन्। जसमा ३५ प्रावि, निमावि १० वटा र मावि ५ वटा रहेका छन्।

बागमतीले उत्कृष्ट शिक्षक, कर्मचारी, विद्यार्थी, अभिभावक, विव्यसलाई सम्मान गर्दै

समाज संवाददाता

हेटौडा: पूर्वी मकवानपुरको बागमती गाउँपालिकाले उत्कृष्ट शिक्षक, कर्मचारी, विद्यार्थी, अभिभावक, विद्यालय व्यवस्थापन समिति (विव्यस) लाई सम्मान गर्ने भएको छ। गत मंगलबार पालिकाले एक सूचना जारी गर्दै आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ को स्वीकृत बजेट एवम् नीति तथा कार्यक्रमबमोजिम सम्मान गर्न लागिएको जनाएको छ।

पालिकाले जेठ महिनाको पहिलो

हप्ताभित्र सम्मान कार्यक्रम गर्ने गाउँपालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत भूमिकनारायण घलानले जनाकारी दिनुभयो। पालिकाभित्रका सामुदायिक विद्यालयमा कार्यरत तथा सम्बद्ध उत्कृष्ट शिक्षक, कर्मचारी, विद्यार्थी, अभिभावक, विव्यस पदाधिकारी तथा उत्कृष्ट खेलाडी (विद्यार्थी) लाई प्रोत्साहन तथा सम्मान गरिने योजना रहेको घलानले जनाकारी दिनुभयो।

गाउँपालिकाको 'स्थानीय शिक्षा ऐन,

२०७४' को दफा १८ को कार्यक्रम कार्यान्वयनसम्बन्धी विद्यालय कार्यसम्पादन निर्देशिका, २०८० मा उल्लेखित आधार तथा मापदण्डबमोजिम मूल्यांकन गरी सम्मानित हुनेको छनोट गरिने उहाँको भनाइ छ। वैशाख १४ गतेभित्र आधार, प्रमाणसहित विद्यागत विषयमा सम्मानको लागि पालिकामा दरखास्त दिन सूचनामा भनिएको छ।

**School
ADMISSION
NOW OPEN**

FROM PG TO GRADE 5
Under New Management

Your Kids Deserve
The Best Education

**AADARSHA SHIKSHA NIKETAN
ENGLISH SCHOOL**
HETAUDA-14, MAYURDHAP

Register Now

9855010323

सम्पादकीय

लोकतन्त्रको अनुभूति होस्

नेपालमा धेरै चाडपर्व तथा दिवस मनाउने गरिन्छ । यस्तै, दिवसमध्येको एउटा हो, लोकतन्त्र दिवस । हरेक वर्ष बैशाख ११ गते लोकतन्त्र दिवस मनाउने गरिन्छ । यो दिवस मनाउन थालेको १८ वर्ष भएको छ । सुरुवातका दिनमा लोकतन्त्र दिवसलाई विशेष महत्त्व दिइएर देशभर सार्वजनिक विदा दिइन्थ्यो । पछिल्ला वर्षहरूमा लोकतन्त्र दिवसको विदा कटौतीसँगै यो दिवस पनि ओम्हेलमा पर्न थालेको अनुभूति भइरहेको छ । लोकतन्त्रलाई विश्वकै सबैभन्दा उदार र उच्चतम राजनीतिक शासन प्रणाली मानिन्छ । लोकतन्त्रमा जनताको प्रत्यक्ष शासन हुनुका साथै राज्य सञ्चालनको शक्ति पनि जनतामा नै केन्द्रित हुन्छ । जनताले छानेका प्रतिनिधि वा नेतृत्वले देशको शासन व्यवस्था सञ्चालन गर्ने गर्दछन् । जनताले आफ्नो मौलिक हक तथा मानव अधिकारको सहज उपयोग गर्ने सुविधा लोकतन्त्रमा हुन्छ । राज्यका हरेक नागरिकलाई लोकतान्त्रिक शासन व्यवस्थाको अनुभूति गराउन राजनीतिक दल र तिनका नेतृत्व सदैब तत्पर बन्नुपर्छ ।

निरंकुश राणा शासनको अन्त्यपछि वि.सं २००७ सालमा नेपालमा प्रजातन्त्रको स्थापना भएको थियो । प्रजातान्त्रिक व्यवस्थाको राम्रो अभ्यास र अनुभूति हुने नपाई २०१७ सालमा एकदलीय पञ्चायती शासन व्यवस्था लागू भयो । पञ्चायती व्यवस्था प्रजातन्त्रभन्दा धेरै निरंकुश बनेपछि करिब ३० वर्षसम्म नेपाली नागरिक लोकतान्त्रिक वा प्रजातान्त्रिक अधिकारबाट वञ्चित बन्नुपरेको थियो । २०४६ सालमा राजनीतिक दलहरू मिलेर पञ्चायती शासन व्यवस्थाविरुद्ध आन्दोलन गरेकै कारदेशमा पुनः बहुदलीय प्रजातान्त्रिक व्यवस्था लागू भयो । यसपछि माओवादी सशस्त्र संघर्ष, राजदरबार हत्या काण्ड हुँदै तत्कालीन राजा ज्ञानेन्द्रको प्रत्यक्ष शासनका आरोह अवरोह भोग्दै धेरै नेपालीको जीवनशैलीलाई संघर्षमय बनायो । जनताले सोचेअनुसार अधिकार, सहूलियत र अवसर पाउन सकेनन् । तत्कालीन राजाको प्रत्यक्ष शासनविरुद्ध राजनीतिक दलहरू आन्दोलित बनेपछि २०६२/०६३ को जनआन्दोलनको सफलतासँगै देशमा लोकतन्त्र आएको घोषणा भयो ।

२०६२/६३ सालको दोस्रो जनआन्दोलनले सफलता प्राप्त गरेको दिनको सम्झनामा त्यसयता वर्षेनि लोकतन्त्र दिवस मनाई आएको छ । दोस्रो जनआन्दोलन उत्कर्षमा पुगेपछि २०६३ साल बैशाख ११ गते पूर्वराजा ज्ञानेन्द्रले "जनताको नासो जनतालाई फिर्ता दिइएको" उद्घोषसहित प्रतिनिधिसभा पुनःस्थापना गरेको सुश्रीयालीमा यो दिवस मनाउन थालिएको थियो । सोही जनआन्दोलनको बलमा पुनःस्थापित प्रतिनिधिसभाले राज्यको अधिकार कटौती गर्दै अन्ततः राजतन्त्र नै अन्त्य गर्ने बाटो पहिल्याउन सफल भयो । नेपालको राजनीतिक इतिहासमा २०६२/६३ को जनआन्दोलन र त्यसबाट प्राप्त उपलब्धिकै रूपमा लोकतन्त्रलाई लिइन्छ । सोही उपलब्धिको कारण आम नेपाली जनताले लेस्ने, बोल्ने, छाप्ने, सभा-संगठन गर्न पाउने, पार्टी खोल्ने र त्यसमा सहभागिता हुन पाउने, प्रतिनिधि चयन गर्न र सरकार बनाउन पाउनेजस्ता अधिकार पाएका छन् ।

जनताले धेरै अधिकार प्राप्त गर्ने भएकाले लोकतन्त्रलाई राम्रो शासन प्रणाली मानिन्छ । नेपाली जनताको महान बलिदान र तपस्याको कारण देशमा संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र स्थापना भएको हो । लोकतन्त्रमा राज्यले बहुलवाद, आवधिक निर्वाचन, व्यक्तिगत स्वतन्त्रता, कानुनी राज्य र मानवअधिकारको प्रत्याभूति दिइएको हुनुपर्छ । यसैकारण लोकतन्त्रमा बहुसंख्यक जनताले आफ्नो देशको सरकारप्रति विश्वास गरेका हुन्छन् । तर, नेपाली लोकतन्त्रमा सरकारले जनताको हितको पक्षमा काम गर्न सकेको छैन भन्ने जनताको विश्वास पनि सरकारप्रति पढ्नुपर्छ । सीमित पार्टीका सीमित व्यक्तिबीच सिमित बनेको लोकतन्त्र पछिल्ला वर्षहरूमा गुणनाम बन्दै जानुलाई स्वभाविक मान्न सकिँदैन । हरेक नेपाली जनताले लोकतन्त्रको सुखद अनुभूति गर्नु आवश्यक छ । जनतालाई लोकतन्त्रबारे सचेत बनाउन र लोकतान्त्रिक अधिकार सोजी गर्न लोकतन्त्र दिवस सहयोगी बन्नुपर्छ ।

'खेत बाँझै छ, भारतबाट चामल किनेर खानुपर्छ'

डुडुवा नहरको सुरुवात हाम्रो बाजेको पाला अर्थात् २०१७ सालदेखि भएको हो । हाम्रा हजुरबाजे र बुवाहरूले डुडुवा खोलाको पानी ल्याएर खेतबारीमा बाह्रमास खेती गर्ने चाहना गर्नुभएको थियो । तर अहिलेसम्म पनि हामीले सुक्खा र खडेरीको मार खेप्नु परिरहेको छ ।

डुडुवा नहर बनाएर सिंचाइ सुविधा मिलाइदिनु भनेर हामीले नेताहरूलाई भन्न लागेको ५०/६० वर्ष हुन लाग्यो । तर नहर निर्माण अहिले पनि अधुरै छ । बाँके जिल्ला त्यसमा पनि हाम्रो जानकी, नेपालगञ्ज र डुडुवा क्षेत्र धेरै गर्मी हुने ठाउँ हो । अन्य ठाउँको तुलनामा यहाँ आकाश पानी पनि कमै मात्रामा पर्छ ।

खेती गर्नका लागि जल, मल र बीउ चाहिन्छ । हामीसँग मुख्य कुरा जल अर्थात् सिंचाइ नै छैन । सिंचाइ नहुँदा उत्पादनमा धेरै नै फरक पर्छ । सिंचाइ नभएकै कारण हामीले मुस्किलले दुई बाली खेती गरिरहेका छौं । जग्गा जमिन भए पनि यहाँका किसानको खेतीपातीमा मन छैन । बाध्यताले आफ्नो परिवारलाई खान पुग्नेसम्मको अन्न जोहो गर्न हामी खेती गर्दै आएका छौं ।

खेतीमा अन्य काममा भन्दा मिहिनेत धेरै पर्छ । मिहिनेत गरेर खेती गरे पनि उब्जनी हुन्छ भन्ने कुनै ठेगाना हुँदैन । आकाशबाट समयमा पानी परेन भने सुक्खा र खडेरी हुन्छ । सुक्खा र खडेरी पच्यो भने खेती गर्दा लागेको मिहिनेत त्यत्तिकै खेर जान्छ ।

नेताहरूले नेपाल कृषि प्रधान देश हो भन्दै आएका छन् । कृषि प्रधान देशमा किसानलाई कुनै सुविधा छैन । ५०/६० वर्षसम्म एउटा नहर बनाएर सिंचाइको सुविधा दिन नसक्ने नालायक सरकार छ । २०५८/५९ सालसम्म डुडुवा नहरबाट वर्षातमा पानी आउँथ्यो । जिल्ला

तुलसीराम शुकला, कृषक, जानकी गाउँपालिका-३ बाँके

विकास समितिले नहर सफाई र सामान्य मर्मतसम्भारका लागि केही बजेट पनि दिन्थ्यो ।

माओवादीका कारण संकटकाल लागेपछि नहर सरसफाई र मर्मतसम्भार हुन छाडियो । वर्षाका बेला आउने पानी पनि बन्द भयो । सिक्टाको पानी डुडुवा नहरमा खसालेर किसानको खेतबारीमा पुऱ्याउने भनेर डुडुवाको बाँध पनि भत्काइयो ।

विस्तारै हामी भारतबाट खाद्यान्नका बोरा किनेर ल्याएर खानुपर्ने अवस्थामा पुग्यौं । पैसा तिरेर भारतबाट एक/दुई बोरा खाद्यान्न ल्याउँदा पनि भन्सार र सीमावर्ती क्षेत्रमा बस्ने प्रहरीले दुःख दिन्छ । यस्तो अवस्था हाम्रा नेताहरूकै कारणले उत्पन्न भएको हो ।

२०७३ सालतिर फेरि डुडुवा नहर बन्दैछ भन्ने खबर सुनेपछि किसानहरूमा उत्साह आयो । म पनि तीन/चार पल्ट नेपालगञ्जस्थित सिक्टा सिंचाइको अफिसमा पुगेर नहर निर्माणका बारेमा बुझेको पनि थिएँ । साउदी सरकारको

सहयोगमा नहर बन्दैछ भन्ने सुनेका थियौं । डुडुवा नहर जल उपभोक्ता समितिको बैठक बसेर नहर निर्माणमा सहयोग गर्ने प्रतिवद्धता पनि व्यक्त गरेका थियौं ।

हाम्रो दुर्भाग्य भनौं कि के भनौं ठेकेदारको बदमासीका कारण कामले गति लिएन । समयमा काम नगर्ने भनेर बदनाम भएको पम्प कन्स्ट्रक्सनले ठेक्का लिएको रहेछ । ठेक्का अनुसार काम भएन । काम नगरेर उल्टै आयोजना विरुद्ध मुद्दा हालेको र त्यो मुद्दा फैसला नभएका कारण नयाँ ठेक्का पनि गर्न आयोजनाले सकेको छैन भन्ने सुनेको छु ।

सिंचाइ भएको भए धान, गहुँ, मकै, तोरी, मसुरो जस्ता बालीको खेती हुन्थ्यो । कमाउनका लागि देश छोडेर खाडी मुलुक पुग्ने पर्दैनथ्यो । भारतमा हाम्रो जति जग्गा-जमिन भएका नातेदारहरूको जीवनस्तर नै फरक छ । खेती गरेर अनाज बेचिने छोरा-नातिलाई बोर्डिङ स्कूलमा पढाएका छन् । ती छोरा नातिको मोटरसाइकल, कार चढ्ने रहर पूरा

भइरहेको छ । तर हाम्रो अवस्था दिनदिनै नाजुक बन्दै गएको छ ।

खेतबारीसम्म पानी ल्याउन बाजेको पालामा बनाएको डुडुवा नहरको दुरवस्था देखा दुःख लाग्छ । सुक्खा र खडेरीले खेतबारी बाँझो राखेर भारतबाट दाल, चामल र तरकारी किनेर खानुपर्ने अवस्था हुँदा कसको मन न दुख्छा र ! तर बाध्यता नै यस्तै छ ।

डुडुवा नहर बन्दा र सिंचाइ सुविधा होला भन्ने आशा अब त मरिसक्यो । सिक्टा नहरको बाँध र मूल नहर निर्माण भएको पनि पाँच वर्ष बितिसक्यो । तर डुडुवा शाखा नहर निर्माण नहुँदा राप्ती नदीबाट डुडुवा शाखा नहरसम्म पुऱ्याइएको पानी ठूलो मात्रामा त्यत्तिकै खेर गइरहेको छ ।

नहरको किनारामा खेतबारी हुने केही किसानहरूले मोटरबाट त्यो पानी तानेर खेती गर्दै आएका छन् । अब सरकारले सबै बाधा, अवरोध हटाएर तत्काल डुडुवा नहरलाई उच्च प्राथमिकतामा राखेर निर्माण सुरु गर्नुपर्छ । सिंचाइ सुविधा भएको भए अहिले हामी तीन बाली खेती गर्थौं ।

सिंचाइको व्यवस्था, समयमै रासायनिक मल र उन्नत जातको बीउको प्रबन्ध हुने हो भने कृषि उपजहरूको उत्पादन बढाउन सकिन्थ्यो । उब्जनी बढाएर खेतीबाटै अहिलेको तुलनामा आम्दानी दोब्बर वृद्धि गर्न सकिन्थ्यो । उब्जनी वृद्धि हुनासाथ किसानको अनुहारमा खुसियाली फर्किन्थ्यो । त्यो भएन ।

(डुडुवा जल उपभोक्ता समितिका सदस्य समेत रहेका कृषक तुलसीराम शुकलासँग पत्रकार कृष्ण अधिकारीले गरेको कुराकानीमा आधारित ।)

(स्रोत: अनलाईनखबर)

मदन भण्डारीको शवमा जल चढाएको भोलिपल्ट जब विद्यादेवीका हातबाट गन्ध आयो

मदन भण्डारी

बागमती सफाई महाअभियान २०७० जेठ ५ गते सुरु भएको थियो । यो अभियान सुरु हुनुपूर्व नै नेपाल सरकारको आधिकारिक निकाय अधिकार सम्पन्न बागमती एकीकृत विकास समितिको स्थापना भइसकेको थियो ।

कसरी सुरु भयो त बागमती नदीको संरक्षण र सफाई अभियानको अवधारणा ? यही साता यस पत्रकारले पूर्वाष्टपति विद्यादेवी भण्डारीलाई भेटेको थियो । भेटघाटका क्रममा पूर्वाष्टपति भण्डारीले बागमती सरसफाई सुरु गर्नुको घटना सुनाइन् ।

२०५० जेठ ३ गते जननेता मदन भण्डारीको दासढुङ्गा दुर्घटनामा परी अकल्पनीय मृत्यु भएपछि उनको पार्थिव शरीर अन्तिम संस्कारका लागि पशुपति आर्यघाटमा ल्याइयो । बृहमनालमा राखिएको शवलाई हिन्दु परम्परा अनुसार धर्मपत्नी (विद्यादेवी भण्डारी)ले बागमतीको जल चढाइन् । त्यसको भोलिपल्ट हात र औंलाबाट अलि फरक किसिमको गन्ध आएको उनलाई महसुस भएछ । गन्धको

कारण बागमतीको जल भन्ने उनलाई थाहा भयो । त्यसपछि 'यो त अति भयो, अब केही गर्नुपर्छ' भन्ने भाव उनीमा जागृत भएछ ।

आफू काठमाडौँवाहिर जन्मे-हुर्केकाले उनलाई बागमती यतिसम्म फोहोर होला, गन्हाउने होला भन्ने कल्पनासम्म थिएन । बागमती नदी पवित्र धार्मिक नदी भएकाले सफा होला भन्ने उनको धारणा रहेछ । जब पानी छोएको हातबाट फरक गन्ध आयो, त्यसपछि यसबारे आफूलाई गहिरो छाप परेको र सोही दिनदेखि बागमती नदीका बारेमा चिन्ता र चासो बढेको उनले बताइन् ।

त्यसपछि भएको उपनिर्वाचनमा उनी काठमाडौँबाट निर्वाचित भइन् । जिम्मेवार बढेको महसुस गरी बागमती नदीलाई सफा र संरक्षण गर्नुपर्छ भनी विभिन्न छलफल गरेको र यही एजेन्डा लिएर सम्बन्धित मन्त्रालयका मन्त्री र सचिवहरूलाई गरेको उनले स्मरण गरिन् ।

बागमती नदीको शुद्धीकरणका लागि २०५१ चैत २८ गते तत्कालीन श्री ५ को सरकार (एमालेको नौमहिने शासन)ले पशुपति क्षेत्र वातावरण सुधार कार्यान्वयन तथा अनुगमन समिति गठन गरेको थियो । त्यस समितिमा पहिलो अध्यक्षको रूपमा आफू रहेपछि भने जिम्मेवारी बढेको उपराष्ट्रपति भण्डारीको भनाइ थियो ।

त्यति बेला निकै छोटो कार्यकाल रहेकाले आफूले सोचेजस्तो काम गर्न नसके पनि यसबारे चिन्ता-चासो निरन्तर रहिरहेको, नदी संरक्षणमा आफू सधैं प्रतिवद्ध

हुँदै अगाडि बढेको उनले बताइन् । नदीलाई प्राकृतिक बहावमा बग्न दिनुपर्ने, नदीलाई नहरजस्तो बनाउन नहुने, नदी छेउछाउमा मानिस हिँड्न मिल्ने पेटी हुनुपर्ने भन्ने पक्षमा आफू सधैं रहेको उनको भनाइ छ । नदी ढलमुक्त नभएसम्म जाति सफा गरे पनि परिणाम आउँदैन भनी आफू पदमा रहँदा वा नरहँदा पनि पटकपटक सम्बन्धित निकायलाई भन्ने गरेको उनले सुनाइन् ।

बागमती सफाईबारे अहिले भइरहेको धेरै कामप्रति उनको चिन्त बुझेको छैन । नदीको पानीको बहाव बढाउन बनेको ड्यामबारे समेत उनले चासो दिइन् । आफूले पटक-पटक नदी संरक्षणका विषयमा सम्बन्धित निकायमा भने पनि सोचेजस्तो ठोस काम हुन नसकेकामा उनले चिन्ता व्यक्त गरिन् । यद्यपि यसका अभियन्ताहरू निस्वार्थ भावनाका साथ लागिरेको आफूले नजिकबाट नियालेको भन्दै प्रशंसा समेत गरिन् । नदीलाई ढलमुक्त बनाउनतर्फ जोड दिनुपर्ने उनको सुझाव रह्यो ।

एउटा भावनात्मक घटनाले जन्माएको नदी संरक्षण अभियानलाई सार्थकता दिन सरकारी स्तरबाट निकाय गठन गरी काम-कारवाही गर्ने ज्यादै प्रेरणादायी कार्य हो भन्ने लाग्छ । पूर्वाष्टपति भण्डारीले नदी संरक्षणमा दिएको योगदान, चिन्ता र चासोलाई हामीले सुन्दै र महसुस गर्दै आएका छौं ।

नदीलाई ढलमुक्त बनाउनतिर सरकारी निकायको ध्यान जान जरुरी छ । २०५२ मङ्सिर ६ गते 'अधिकार सम्पन्न बागमती ढल निर्माण सुधार आयोजना

कार्यान्वयन तथा अनुगमन समिति' गठन भएको थियो । त्यसपछि यसलाई २०६५ जेठ २६ मा 'अधिकार सम्पन्न बागमती सभ्यता एकीकृत विकास समिति'को रूपमा गठन गरियो । यो करिब ३० वर्षको दौरानमा सरकारी निकायले जाति काम कारवाही गर्नुपर्ने हो, त्यो गर्न सकेन भन्दा फरक नपर्ला ।

जब नागरिक स्तरबाट २०७० जेठ ५ गते बागमती सफाई महाअभियानको थालनी भयो, तब केही सुधार हुन थाले । प्रायः मृत अवस्थामा रहेको नदी नागरिक जागेपछि परिणाम आउन थाल्यो, सरकारी निकायमा पनि यसको प्रभाव र दबाव पर्न गई नदीको स्वरूताका लागि विभिन्न निर्माण कार्यले तीव्रता पाउन थाले । सरकारी उदासीनता क्रियाशीलतामा परिणत हुन लाग्यो ।

नागरिक अभियान सुरु भएदेखि हालसम्म नदी सफाईमा करिब १५ लाख जनाभन्दा बढीको संलग्नता रहेको छ । देशका राष्ट्रपतिदेखि प्रधानमन्त्री, पूर्वप्रधानमन्त्री, राज्यका उच्चपदस्थ पदाधिकारी, कर्मचारी तथा कलाकारदेखि नागरिकसम्म यो अभियानमा सहभागी भई योगदान दिएका छन् । यो अभियानमा नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरीको ठूलो साथ, सहयोग र योगदान रहँदै आएको छ । नेपाल टेलिकम लगायत विभिन्न संघ-संस्थाले सफाई सामग्री सहयोग गर्दै आएका छन् ।

बागमती नदीका सहायक नदीहरूको पनि सरसफाई अभियान चलेको छ ।

.... बाँकी पृष्ठ ३ मा

महत्वपूर्ण फोन नम्बरहरू

जिल्ला प्रशासन कार्यालय ५२०४९५	फापरबारी इलाका ६२९९८०
जिल्ला प्रहरी कन्ट्रोल १००	चित्लाङ इलाका ६२९०००
ट्राफिक प्रहरी १०३	वारुणा यन्त्र १०१
बडा प्रहरी ५२०२९९	बालबालिका खोजतलास केन्द्र १०४
पशुपतिनगर इलाका ५२०५९८	बाल हेल्पलाइन १०९८
मनहरी इलाका ९८५५०९०९६१	हेनो सरकार ११११
भीमफेदी इलाका ६९१४६२	नेपाल टेलिकम सोधपुछ १९७
पालुङ इलाका ६२०४६७	एम्बुलेन्स १०२

तपाईंको राशिफल

पं. ज्योतिष: तोयानाथ सुवेदी
ॐ तुलसी मेडिकल हल, हेटौँडा-८, कमाने
सम्पर्क: ९७४४०२८५५५

- मेष** : व्यापार-व्यवसाय मध्यमकारक रहने समय छ ।
- वृष** : व्यापार-व्यवसायमा बढोत्तरी हुने समय यो छ ।
- मिथुन** : अध्ययन-अध्यापनका काममा सरिक भइने छ ।
- कर्कट** : व्यापार-व्यवसायबाट विशेष लाभ होला ।
- सिंह** : वैदेशिक कामबाट विशेष तनाब बढ्ने समय छ ।
- कन्या** : प्राविधिक र सीपमूलक कामबाट विशेष लाभ होला ।
- तुला** : धार्मिक कृत्यका काममा सरिक भइने समय यो छ ।
- वृश्चिक** : हाँके ताकेका कामहरू पूर्ण हुने समय यो छ ।
- धनु** : स्वास्थ्यमा सकारात्मक सचेत प्राप्त हुने समय छ ।
- मकर** : कार्यक्षमता र प्रतिभा बढाउने समय यो छ ।
- कुम्भ** : परोपकारजन्य कामबाट लाभ प्राप्त हुने छ ।
- मीन** : अचल धनको उपयोगबाट लाभ प्राप्त हुने समय छ ।

निवृत्त शिक्षक समाजमा दहाल

समाज संवाददाता

हेटौंडा: नेपाल निवृत्त शिक्षक समाजको जिल्ला कार्यसमिति मकवानपुरको अध्यक्षमा सीताराम दहाल चयन हुनुभएको छ। सोमवार हेटौंडामा भएको समाजको वार्षिक साधारणसभा तथा तेस्रो अधिवेशनले दहालको अध्यक्षमा सर्वसम्मत् २१ सदस्यीय नयाँ कार्यसमिति चयन गरेको हो।

समितिको महिला उपाध्यक्षमा सुभद्रा लामिछाने र पुरुष उपाध्यक्षमा ओम चौलागाईं चयन भएका छन्। सचिवमा पिताम्बर बास्तोला, सहसचिवमा शम्भुप्रसाद हुमागाईं, कोषाध्यक्षमा सरोजकुमार श्रेष्ठ, र सहकोषाध्यक्षमा राजेन्द्र चिमरिया चयन भएका छन्। यस्तै, केन्द्रीय प्रतिनिधिमा शिवदयाल यादव र अर्जुन पोखरेल चयन भएका छन्। लेखा समितिमा सीताराम दहाल र शिव लामिछाने रहेका छन्। नवनिर्वाचित पदाधिकारीहरूको कार्यकाल ३ वर्षको हुनेछ।

समाजका निवर्तमान अध्यक्ष शिवदयाल यादवको सभाध्यक्षमा तथा निवृत्त शिक्षक समाजका केन्द्रीय अध्यक्ष धुवराज शर्मा अर्थात्को प्रमुख आतिथ्यमा वार्षिक साधारणसभा तथा अधिवेशनको उद्घाटन कार्यक्रम भएको हो। कार्यक्रमलाई सम्बोधन गर्नुहुँदै केन्द्रीय अध्यक्ष शर्माले पुस्तक विमोचन गर्ने क्रममा शिक्षकहरूले आन्दोलन गरेको कारणले भर्खरै माध्यमबाट बैठक बसेर

विमोचन कार्यक्रमलाई स्थगित गरेको बताउनुभएको छ।

नेपालको ७७ वटा जिल्ला र ७ प्रदेशमा निवृत्त शिक्षक समाजको समिति बनाउनका लागि आन्दोलन गर्ने योजना रहेको केन्द्रीय सदस्य अर्थात्ले बताउनुभयो। केन्द्रीय समितिको विधानअनुसार ५२ जिल्लामा क्रियाशील भएका जिल्लाका अध्यक्ष, सचिव, पर्यवेक्षक, अतिथि तथा केन्द्रीय पदाधिकारीहरूको उपस्थितिमा चैत ३ गते सम्पन्न पाँचौँ राष्ट्रिय परिषद्का सुभावावहुरालाई नीतिगत व्यवस्थाका लागि शिक्षा विधेयकमा समावेश गराउन मागपत्र पेश गरेको उहाँले बताउनुभयो।

सेवा निवृत्त शिक्षकहरूलाई औपधी उपचारमा सहूलियत दिनुपर्ने माग गरिएको छ। सेवा निवृत्त निजामति कर्मचारीका लागि निजामति अस्पताल, त्रिभुवन विश्वविद्यालयका प्राध्यापकहरूका त्रि.वि. शिक्षण अस्पताल भएजस्तै शिक्षकको अस्पताल बनाउन आवश्यक रहेको बताइएको छ। सरकारी स्रोतबाट तलब भत्ता खाने निजामति, सैनिक, प्रहरी, प्राध्यापक तथा न्यायिक सेवामा कार्यरतहरूको सेवा अवधि ५८, ६०, ६३ र ६५ तोकिएको बताउनहुँदै २० वर्षदेखि ४० वर्षसम्मको अनुभव लिएको आधारमा निवृत्तपश्चात् सरकारले आफ्नो नीति कार्यक्रमको उद्देश्य प्राप्त गर्न विभिन्न आयोग, समिति, कार्यदल, अनुसन्धानमूलक कार्य आदिमा विज्ञका

रूपमा प्रयोग गर्न माग गरिएको छ।

शिक्षकहरूको क्षमता, योग्यताको आधारमा विद्यालयको पाठ्यक्रम निर्माण तथा परिमार्जन, शैक्षिक गुणस्तर निर्धारण, शैक्षिक अनुसन्धानको साथै संघीय, प्रदेश, जिल्ला तथा पालिकाहरूमा गरिने शैक्षिक अभिवृद्धिका कार्यक्रमहरूमा नीतिगत रूपमा सहभागिता गराउने व्यवस्था मिलाउनुपर्ने उहाँले बताउनुभयो।

वंशगोपाल माध्यमिक विद्यालयका पूर्वप्रधानाध्यापक रमेशप्रसाद लामिछानेले शिक्षकहरू सेवा निवृत्त भए तापनि नयाँ कुराको खोज र अध्ययन गर्नुपर्ने काममा लाग्नुपर्ने बताउनुभएको छ। सरकारले रोजगारी दिन नसकेको कारणले युवाहरू विदेशिने क्रम बढ्दै गएको लामिछानेले बताउनुभयो। शिक्षा ऐनमै सेवा निवृत्त भएका शिक्षकहरूको उचित अवसर दिन आवश्यक व्यवस्था गर्नुपर्ने उहाँको भनाइ छ।

कार्यक्रममा साहित्यकार जनार्दन खनाललाई सम्मानपत्रसहित सम्मान गरिएको थियो। कार्यक्रममा शिक्षक समाजका केन्द्रीय उपाध्यक्ष चुडामणि देवकोटा, केन्द्रीय सचिव अभिमन्यु गौतम र मकवानपुर जिल्लाका सदस्य खड्कबहादुर पुलामीको विशिष्ट आतिथ्य रहेको थियो। कार्यक्रममा विभिन्न विद्यालयहरूबाट सेवानिवृत्त शिक्षकहरूको उपस्थिति रहेको थियो।

मदन भण्डारीको...

काठमाडौं उपत्यका बाहिर देशभरि गरी सयभन्दा बढी स्थानमा सरसफाइ अभियान सञ्चालनमा छन्। पछिल्लो समय नदी संरक्षणमा काठमाडौं महानगरका मेयर बालेन शाहको सक्रियता बढ्दै छ। महानगर आफैले नदी सफाइ अभियानलाई तीव्रता दिँदै आएको छ।

वागमतीलगायत काठमाडौं उपत्यकाका अन्य सहायक नदीबाट हालसम्म करिब २० हजार मेट्रिक टनभन्दा बढी फोहोर नदीहरूबाट निकाली व्यवस्थापन गरिएको छ। नदी किनारमा ६ हजारभन्दा बढी विभिन्न प्रजातिका विरुवा रोपिएका छन्। यो अभियानको दबाव र अगुवाइमा नदी किनाराका सार्वजनिक जग्गा सरकारका नाममा फिर्ता ल्याउन सकिएको छ। अभियानको प्रभाव र सक्रियतामा विभिन्न सङ्घसंस्था तथा निकायले सामाजिक उत्तरदायित्व अन्तर्गत नदी किनारामा पुरातत्त्विक स्थलको संरक्षण तथा तीन दर्जनभन्दा बढी पार्कहरू निर्माण भएका छन्।

वागमती सरसफाइमा सहभागी हुने र परोक्ष सहयोग गर्ने सबै यसका अभियन्ता हुन्। यस अभियानको मूल उद्देश्य भनेको विशुद्ध स्वयंसेवी भावनाको विकास गर्ने, स्वाभिमानी भावनाको विकास गराउने, हामी हाम्रो काम आफै गर्न सक्छौं भन्ने भावनाका साथ राष्ट्र निर्माणमा निस्वार्थ समर्पण हुने युवा जनशक्ति निर्माण गर्ने हो।

सरसफाइका लागि निम्न सचेतना आवश्यक छ:

१) घरबाट निस्कने फोहोरलाई घरमै वर्गीकरण गरी कुहिने फोहोरलाई अर्गानिक मल बनाई कोसी खेती गर्ने।

२) प्लास्टिक, फलाम र कागजलाई चिक्की गर्न सकिने भएकाले त्यो फोहोरलाई मोहोर बनाउने।

३) घर-आँगन, गाउँसहर, सार्वजनिक स्थल, मठमन्दिर र नदीहरू सफा राख्न आफू अग्रसर भई अरूलाई पनि प्रेरणा दिने।

४) यात्रा गर्दा सवारी साधनभित्रको फोहोर सवारीसाधनभित्रै तोकिएको ठाउँमा मात्र फाल्ने परिपाटीको विकास गर्ने।

५) वागमती, सहायक नदीहरू र देशका सम्पूर्ण नदी तथा सार्वजनिक स्थलहरू सफा र संरक्षण गर्ने अभियानमा लाग्ने।

६) प्लास्टिक नजलाउने, प्लास्टिकजन्य वस्तु जलाउनु हुँदैन भन्ने चेतना सबैमा जगाउने।

७) वायु प्रदूषण घटाउन आफ्नो तर्फबाट भरपूर प्रयास गर्ने।

८) आफ्नो सामाजिक सञ्जालमा हप्तामा कम्तीमा एकपटक सफाइ र वातावरण संरक्षणमा प्रभाव पार्ने सन्देश राख्ने।

९) फोहोर व्यवस्थापनमा मेरो

जिम्मेवारी भन्ने भावनाको विकास गर्ने।

१०) आफ्नो वासस्थान, कार्यस्थल र सार्वजनिक स्थल वरिपरि तथा नदीनालाहरू सफा राख्ने अभियानमा लाग्ने।

(लेखक चन्द्र बागमती सफाइ महाअभियानका अभियन्ता हुन्।
स्रोत: रातोपाटी)

विद्याधनम् सर्वधनम् प्रधानम् ।।

विद्यार्थी भर्नासम्बन्धी सूचना

शैक्षिक सत्र २०८१ का लागि निशुल्क भर्ना, पाठ्यपुस्तक, भोजन तथा आवासीय सुविधा समेत निशुल्कसहित संस्कृत वेद विद्यालयमा कक्षा-५ देखि कक्षा-८ सम्म भर्ना खुल्यो। सीमित सिट भएकोले यथाशिघ्र सम्पर्क गरी भर्ना गराउनु हुन विद्यार्थी तथा अभिभावक वर्गमा जानकारी गराइन्छ। व्यक्तित्व विकासका लागि संगीत, योग तथा कम्प्युटरसम्बन्धी विशेष प्रशिक्षणको समेत व्यवस्था गरिएको छ।

सम्पर्क: ९८५५०-६७३३३/९८४५५-३५४३४

श्री संस्कृत वेद विद्यालय

हेटौंडा-१०, गोरक्षेश्वर दिव्यधाम, राप्तीतट

हार्दिक श्रद्धाञ्जली

जन्म २००७/०७/२३

स्वर्गारोहण २०८१/०१/०६

यस विद्यालयका सहायक प्रधानाध्यापक श्री खडानन्द सुवेदीको पिता श्री कृष्ण प्रसाद सुवेदीको ७४ वर्षको उमेरमा भएको निधनको खबरले सम्पूर्ण विद्यालय परिवारलाई मर्माहत तुल्याएको छ। यस दुःखद घडीमा स-परिवारमा धैर्य धारण गर्ने शक्ति मिलोस। उहाँको चीर शान्तीको कामना गर्दै हार्दिक श्रद्धाञ्जली व्यक्त गर्दछौं।

“सरसफाइ अनुशासन गुणस्तरियता, बज्रवाराही मा.वि. को प्रतिवद्धता”

श्री बज्रवाराही माध्यमिक विद्यालय
थाहा नगरपालिका-६ टिष्टङ बज्रवाराही मकवानपुर

मकवानपुर बाल विद्या सदन

हेटौंडा-१८, खड्कुले

Why choose us?

- Holistic educational approach.
- Safe, nurturing and inclusive environment.
- Strong parent-teacher collaboration.
- Affordable fee structure.
- Activity based learning.
- Well trained teachers.
- Affordable full hostel facility for senior and day hostel facility for junior students.

ADMISSION OPEN

(From class Nursey to 9)
with day and full hostel facility.

Makawanpur Bal Bidya Sadan
where learning begins....

9855013977, 9840504446

Hetauda-18, Khadkule

वृद्ध तामाङ मृत फेला

समाज संवाददाता

हेटौंडा: सिन्धुपाल्चोक जिल्लाको वार्डविसे नगरपालिका-५, जम्बोमा एक जना वृद्ध मृत फेला परेका छन्। मृत फेला पर्नेमा वार्डविसे नगरपालिका-८, पसलडाँडा बस्ने ७० वर्षीय सानुकान्छा तामाङ रहेको बागमती प्रदेश प्रहरी कार्यालय हेटौंडाले जानकारी दिएको छ।

तामाङ मंगलबार लाँसावगर खेतको डिलबाट भोटेकोशी नदीमा हाम फाली बेपत्ता भएकोमा आइतवार विहान ११ बजेको समयमा भोटेकोशी नदीको विच भागमा ढुङ्गामा अड्किएको अवस्थामा फेला परेका थिए। मुचुल्का, पोष्टमार्टम पश्चात शव आफन्तले बुझी लगेको प्रहरीले जानकारी दिएको छ।

श्री आधुनिक राष्ट्रिय माध्यमिक विद्यालय

मकवानपुर, हेटौंडा

शिक्षक आवश्यकता

(प्रथम पटक सूचना प्रकाशित मिति : २०८१/०१/११ गते)

यस विद्यालयको व्यवस्थापन समितिको मिति २०८१/०१/०७ गतेको बैठकको निर्णय अनुसार विद्यालयमा आवश्यक तपसिलका विषयका शिक्षकहरूको पदपूर्तिको लागि इच्छुक योग्य नेपाली नागरिकहरूबाट दरखास्त माग गरिएको छ।

विज्ञापन नं. : ०१/८०/८१

पद : निमावि राहत तृतीय श्रेणी

विषय : गणित

आवश्यक संख्या : १ (एक)

न्यूनतम शैक्षिक योग्यता : गणित विषय लिई आइ.एड. वा सो सरह उत्तीर्ण गरेको (माथिल्लो शैक्षिक योग्यता भएकालाई विशेष प्राथमिकता)

तलब भत्ता : नेपाल सरकारले तोकेको बमोजिम (शिक्षक सेवा आयोगको करार सूचीमा सुचिकृत हुनेहरूले विज्ञापन भएको ७ (सात) दिनभित्र दरखास्त दिइसक्नु पर्नेछ।)

विज्ञापन नं. : ०२/८०/८१

पद : मावि निजी श्रोत

विषय : कम्प्युटर

आवश्यक संख्या : १ (एक)

न्यूनतम शैक्षिक योग्यता : कम्प्युटर विषय लिई स्नातक वा सो सरह उत्तीर्ण गरेको (माथिल्लो शैक्षिक योग्यता भएकालाई विशेष प्राथमिकता)

तलब भत्ता : व्यवस्थापन समितिले तोकेको बमोजिम

विज्ञापन नं. : ००३/०८१

पद : निमावि निजी श्रोत

विषय : गणित

आवश्यक संख्या : १ (एक)

न्यूनतम शैक्षिक योग्यता : गणित विषय लिई आइ.एड. वा सो सरह उत्तीर्ण गरेको (माथिल्लो शैक्षिक योग्यता भएकालाई विशेष प्राथमिकता)

तलब भत्ता : व्यवस्थापन समितिले तोकेको बमोजिम

सबै विज्ञापनका लागि दरखास्तको अन्तिम मिति : २०८१/०१/२४ गते कार्यालय समयभित्र

उमेर : १८ वर्ष पूरा भई ४० वर्ष ननाघेको।

परीक्षा दस्तुर : रु. १,५००/- (एक हजार पाँच सय मात्र)

सम्पर्क मिति : २०८१/०१/२५ गते

परीक्षाको किसिम : लिखित, मौखिक तथा आवश्यकतानुसार कक्षा अवलोकन दरखास्त दिने स्थान : श्री आधुनिक राष्ट्रिय माध्यमिक विद्यालय, विद्यालय प्रशासन आवश्यक कागजातहरू : हस्तलिखित निवेदन, नेपाली नागरिकता प्रमाणपत्रको प्रतिलिपी, सम्बन्धित तहको अध्यापन अनुमति पत्रको प्रतिलिपी (०१/८०/८१ का लागि मात्र), शैक्षिक योग्यताको प्रमाणित प्रतिलिपीहरू १/१ प्रति।

सम्पर्क : ०५७-५२०७६६, ९८११८८२२८६ (विषयस्य अध्यक्ष), ९८४५०६०९३३ (प्र.अ.)

प्रधानाध्यापक

श्री आधुनिक राष्ट्रिय माध्यमिक विद्यालय

हेटौंडा-४, मकवानपुर

भुटनदेवी माविमा प्रवेश परीक्षा

६३९ सहभागी, ३८९ जना सफल

प्रवेश परीक्षा दिँदै विद्यार्थी ।

समाज संवाददाता

हेटौंडा: हेटौंडा-४ स्थित भुटनदेवी माध्यमिक विद्यालयले सोमबार प्रवेश परीक्षा लिएको छ। आवेदन फारम भरेका ८ सय २९ जना मध्ये प्रवेश परीक्षामा ६ सय ३९ जना विद्यार्थी सहभागी भएका थिए। विद्यालयले ४ सय ५० जना विद्यार्थी भर्ना लिन सक्ने जनाए पनि प्रवेश परीक्षामा ३ सय ८९ जना मात्रै सफल भएको विद्यालयले जनाएको छ। विद्यालयले

प्रवेश परीक्षाको नतीजा सोमबार साँझै सार्वजनिक गरेको छ। यसअघि ३ सय विद्यार्थी भर्ना गर्ने योजनामा रहेको भुटनदेवी माविले ३ वटा नयाँ कक्षाकोठाको व्यवस्थापन गरेर ४ सय ५० विद्यार्थी भर्ना गर्ने तयारी गरेको हो। विद्यार्थीको चापका आधारमा आवश्यक भयो भने व्यवस्थापन समितिका अध्यक्षको कार्यक्षेत्रलाई पनि विद्यार्थीको कक्षाकोठामा परिणत गरिने विद्यालयले जनाएको छ।

“विद्यार्थीको चापका आधारमा आवश्यक भए अध्यक्षको कार्यक्षेत्रलाई कक्षाकोठामा परिणत गर्न भनिदिएको छ”, विद्यालय व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष एवम् ४ नम्बर वडा अध्यक्ष नवीन सिग्देलले बताउनुभयो। कक्षा ७, ८ र ९ मा एउटा सेक्सन थप गर्ने तयारी भइरहेको विद्यालयले जनाएको छ।

चालु शैक्षिक सत्र २०८१ मा विद्यालयले ३ वटा कक्षाकोठा थप गरेर ४ सय ५० विद्यार्थी भर्ना लिन योजना बनाएको हो। ५ कक्षादेखि ९ कक्षासम्म नयाँ भर्ना हुन चाहने विद्यार्थीका लागि प्रवेश परीक्षा लिइएको विद्यालयका सहायक प्रधानाध्यापक वेदराज कोइरालाले जानकारी दिनुभएको छ। प्रवेश परीक्षामा सहभागी हुने अधिकांश विद्यार्थी मधेश प्रदेशका छन्। कक्षा ८ मा सबैभन्दा बढी २ सय २० जना विद्यार्थीले प्रवेश परीक्षा दिएका छन् भने कक्षा ९ मा १ सय ६० जना विद्यार्थीले प्रवेश परीक्षा दिएका छन्। शैक्षिकसत्र २०८० मा २ हजार ६८ जना विद्यार्थी भर्ना भएका मध्ये १ हजार ७ सय ३४ जना विद्यार्थी वार्षिक परीक्षामा सहभागी भएका छन्।

बेवारिसे अवस्थामा अफिम फेला

समाज संवाददाता

हेटौंडा: मकवानपुरको मनहरी गाउँपालिका-६, खयरधारीमा लागूऔषध अफिम बेवारिसे अवस्थामा फेला परेको छ। आइतबार राति ७ बजेको समयमा वयरको रुखको फेदमा निलो भोला रहेको खबर प्राप्त हुनासाथ प्रहरी टोली खटी गई हेर्दा १ सय ९५ ग्राम लागूऔषध अफिम बरामद गरेको बागमती प्रदेश प्रहरी कार्यालय हेटौंडाले जानकारी दिएको छ। बरामद भएको लागूऔषध अफिम इलाका प्रहरी कार्यालय मनहरीमा लगेर थप अनुसन्धान तथा बुझ्ने कार्य गरिरहेको प्रहरीले जानकारी दिएको छ।

१७ जनाले रक्तदान गरे

समाज संवाददाता

हेटौंडा: नेपालमा कम्युनिष्ट पार्टी स्थापनाको ७५ औं वार्षिकोत्सवको अवसरमा नेकपा एमाले मकवानपुर जिल्ला कमिटीले सोमबार रक्तदान कार्यक्रम गरेको छ। हेटौंडा-५ स्थित पार्टी कार्यालयमा भएको कार्यक्रममा १७ जनाले रक्तदान गरेका छन्। रक्तदान कार्यक्रममा रक्तसञ्चार केन्द्र हेटौंडाको प्राविधिक सहयोग रहेको थियो। यस्तै मंगलबार पनि रक्तदान कार्यक्रम रहेको रक्तसञ्चार केन्द्र हेटौंडाले जनाएको छ।

आगोले पोलेर बकैयाका क्षेत्रीको मृत्यु

समाज संवाददाता

हेटौंडा: काभ्रेपलाञ्चोक जिल्लाको तेमाल गाउँपालिका-९, सिन्धुटारमा आगोले पोलेर एक जनाको मृत्यु भएको छ। मृत्यु हुनेमा मकवानपुरको बकैया गाउँपालिका-७, मईमाछाका ३२ वर्षीय रामकाजी क्षेत्री रहेको बागमती प्रदेश प्रहरी कार्यालय हेटौंडाले जानकारी दिएको छ। आइतबार दिउँसो ३ बजेको समयमा मुक्पाटार चोपाटार खानेपानी योजनाको पाइप वेल्डिङ गर्ने क्रममा अचानक वेल्डिङ मेसिनमा आगोलागी हुँदा क्षेत्री घाइते भएका थिए। शरीरको विभिन्न भागमा जलेर गम्भीर घाइते भएपछि क्षेत्रीलाई उपचारको लागि मेथिनकोट अस्पताल भर्ना गरिएको थियो। उनको स्वास्थ्य अवस्था गम्भीर भएपछि थप उपचारको लागि कीर्तिपुर बर्न अस्पताल लगिएकोमा आइतबार राति १० बजेर २० मिनेटको समयमा डाक्टरले मृत घोषणा गरेको प्रहरीले जानकारी दिएको छ।

कालीदेवी मावि आउनुभएको हो। कक्षा १० सम्म अध्यापन हुने कालीदेवी माविमा १६ जना शिक्षक छन् भने ३ सय ८० जना विद्यार्थी अध्ययनरत छन्। आफूले विद्यालयमा अध्यापन गराउन थालेपश्चात् कक्षा ८ को विद्यार्थीको नतिजामा केही सुधार आएको जिम्बाले दावी गर्नुभयो। गत वर्षहरूमा एसईईमा २-३ जनामात्र उत्तीर्ण हुने गरेकोमा यस वर्ष विद्यालयबाट १८ जनाले एसईई परीक्षा दिएको जानकारी दिँदै १० जना विद्यार्थीको राम्रो अङ्क आउने आशा रहेको जिम्बाले भनाइ छ। विद्यालयमा शैक्षिक, भौतिक अवस्था सुधार गर्दै लैजाने जिम्बा वताउनुहुन्छ। ‘आफ्नै गाउँको विद्यालयमा शिक्षामा सुधार गर्नुपर्छ भनेर मलाई जिम्मेवारी दिइएको छ, म पूर्णरूपले विद्यालयमा सशक्त भएर काम गर्नेछु,’ जिम्बाले भन्नुभयो, ‘विद्यालयमा देखिने भनेको ८ र १० कक्षाको परीक्षाको नतिजा भए पनि तल्लो तहबाट नै शिक्षामा सुधार गर्दै जानेछु।’

लोकतान्त्रिक व्यवस्थाको सुदृढीकरण गरौं

- लोकतन्त्रको संरक्षण र प्रवर्द्धनमा हातेमालो गरौं।
- राज्यलाई जनताप्रति उत्तरदायी बनाउन खबरदारी गरौं।
- कानुनी शासन सुनिश्चित गरौं।
- न्यायिक स्वतन्त्रता र मानवअधिकारको सम्मान गरौं।
- संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रिक न्यवस्था सुदृढीकरणमा योगदान गरौं।
- संविधान र कानूनको पालना गरी नागरिकको कर्तव्य निर्वाह गरौं।
- लोकतन्त्र दिवस भन्थ र सभ्य रूपमा मनाऔं।

नेपाल सरकार
विज्ञापन बोर्ड

जनज्योति माविको अध्यक्षा पुनः ढुंगाना

समाज संवाददाता

हेटौंडा: हेटौंडा-१४, मयूरघाटस्थित जनज्योति माविको विद्यालय व्यवस्थापन समिति अध्यक्षमा अध्ययनरत २ कक्षाका विद्यार्थी आर्नभ ढुंगानाका बुबा रामचन्द्र ढुंगाना चयन हुनुभएको छ। सोमबार विहान बसेको विद्यालय व्यवस्थापन समितिको बैठकले ढुंगानालाई दोस्रो कार्यकालका लागि सर्वसम्मत अध्यक्ष चयन गरेको हो। शनिबार भएको ३५ औं अभिभावक भेलाबाट ढुंगानासहित केदार थिङ, सोबी लामा र सञ्चमाया घलान व्यवस्थापन समिति सदस्य चयन भएका थिए। आइतबार बसेको व्यवस्थापन समितिको बैठकले कविता भण्डारी र विष्णुमाया घलानलाई सदस्यमा मनोनित गरेको थियो।

व्यवस्थापन समितिमा वडाबाट वडाअध्यक्ष दीपक खड्का र शिक्षक प्रतिनिधि धनलाल विक चयन हुनुभएको छ। कक्षा १२ सम्म पठनपाठन हुने जनज्योति माविमा शैक्षिक सत्र २०८० मा ६ सय १२ जना विद्यार्थी भर्ना भएका थिए। वार्षिक परीक्षामा कक्षा-१० सम्म ५ सय २९ जना विद्यार्थीले सहभागी भएको जानकारी गराउनुहुँदै विद्यालयका प्रधानाध्यापक भोगेन्द्र लुइटेले ११ कक्षाका २७ जना र १२ कक्षाका २५ जना विद्यार्थीले वार्षिक परीक्षाको तयारी गरिरहेका छन्। चालु शैक्षिक सत्र २०८१ मा ७ सय ५० जना विद्यार्थी भर्ना गर्ने लक्ष्य रहेको नवनिर्वाचित अध्यक्ष ढुंगानाले बताउनुभएको छ।

बाँदर प्रभावित क्षेत्रमा कागतीको बिरुवा वितरण गरिँदै

समाज संवाददाता

हेटौंडा: मकवानपुरको मनहरी गाउँपालिकाले बाँदर प्रभावित क्षेत्रमा कागतीको बिरुवा वितरण गर्ने भएको छ। शुक्रबार पालिकाले एक सूचना जारी गर्दै पालिकाको वडा नम्बर १, २ र ४ का स्थानीलाई कागतीको बिरुवा वितरण गर्ने भएको हो। गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को लागि स्वीकृत कृषि विकास कार्यक्रमको आन्तरिक स्रोततर्फ बाँदर प्रभावित क्षेत्रमा क्षति नगर्ने बालीमा प्रोत्साहन अनुदान कार्यक्रमअन्तर्गत

कागतीको बिरुवा वितरण गर्ने भएको हो। उक्त कार्यक्रममा इच्छुक कृषक, कृषि फर्म, कृषि सहकारी तथा कृषक समूहहरूले सूचना प्रकाशन भएको मितिले १५ दिन अर्थात् वैशाख २१ गतेभित्र निवेदन दिनुपर्ने छ। पालिकाको वडा नम्बर १, २ र ४ बढी बाँदरले बालीमा क्षति पुऱ्याउने भएकाले कागतीको बिरुवा वितरण गर्न लागेको हो। रीत नपुगेको, म्याद नाघी प्राप्त हुन आएका आवेदनहरू छनौटको लागि समावेश नहुने ब्यहोरा समेत सूचनामा उल्लेख छ।

४० जनालाई निःशुल्क फुटबल प्रशिक्षण

समाज संवाददाता

हेटौंडा: हेटौंडा-८ मा रहेको कमाने फुटबल एकेडेमीले निःशुल्क फुटबल प्रशिक्षण गराउन सुरु गरेको छ। एकेडेमीले सोमबारबाट वडाभित्रका ४० जनालाई निःशुल्क प्रशिक्षण गराउन सुरु गरेको हो। सोमबार हेटौंडा-८ का वडाध्यक्ष रामकृष्ण थापा, वडा खेलकूद विकास समितिका अध्यक्ष उमेश थापा मगर र

एकेडेमीका संयोजक रमेश थापाको उपस्थितिमा प्रशिक्षण क्याम्प सुरु गरिएको छ। हरेक दिन विहान ६ बजेदेखि ८ बजेसम्म चल्ने प्रशिक्षणमा विनय कार्की र ज्ञानु क्षेत्रीले प्रशिक्षण गराउनुहुनेछ। प्रशिक्षणमा ८ देखि १६ वर्ष उमेर समूहका खेलाडीको संख्या बढी छ। प्रशिक्षणका लागि वडाले एकेडेमीलाई सहयोग गर्ने वडा खेलकूद विकास समितिका अध्यक्ष मगरले बताउनुभयो।

शिक्षकलाई उत्प्रेरणा तथा परामर्श तालिम

समाज संवाददाता

हेटौंडा: मकवानपुरगढी गाउँपालिकाले पालिकामा रहेका ३७ वटा विद्यालयका शिक्षकहरूका लागि आयोजना गरेको उत्प्रेरणा तथा परामर्शसम्बन्धी तालिम सुरु भएको छ। सोमबार कक्षा १ देखि ३ सम्म पढाउने ३६ जना शिक्षकहरूलाई परामर्श दिइएको गाउँपालिकाका शिक्षा सहजकर्ता कमल फुयालले जानकारी दिनुभयो। तालिममा विद्यालय आउन मन नलाग्ने तथा मनोसामाजिक समस्या भएका बालबालिकाहरूलाई विद्यालय आउन कसरी सहज बनाउने भन्ने विषयमा परामर्श दिइएको उहाँले जानकारी दिनुभयो। तालिम आज मंगलबारसम्म चल्नेछ। प्रत्येक विद्यालयबाट एक-एक

जना शिक्षकहरूलाई सहभागी गराइएको तालिममा मकवानपुरगढी गाउँपालिका-५ स्थित शारदा माविका शिक्षक भने उपस्थित नभएको फुयालले जानकारी दिनुभयो। गाउँपालिकाको शिक्षा शाखा प्रमुख रामबहादुर घलानको सभाध्यक्षता तथा गाउँपालिका अध्यक्ष दोर्जे लामा स्याङ्तानको प्रमुख आतिथ्यमा तालिमको उद्घाटन भएको थियो। तालिमको सहजीकरण शिक्षा नीति तथा अभ्यास केन्द्रका कार्यक्रम संयोजक टीका भट्टराईले गर्नु भएको छ। १४ गते विद्यालय व्यवस्थापन समितिका अध्यक्षहरूको भेलाबाट गाउँपालिकास्तरीय महासंघ बनाउने कार्यक्रम रहेको फुयालले जानकारी दिनुभयो।